

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl samosoudkyní JUDr. Janou Kábrtovou ve věci

žalobce: J. F.

proti

žalované: Česká správa sociálního zabezpečení
pracoviště Hradec Králové
se sídlem Slezská 839, Hradec Králové

o žalobě proti rozhodnutí žalované o námitkách ze dne 24. 8. 2017, čj. X,

takto:

- I. Rozhodnutí žalované ze dne 24. 8. 2017, čj. X se zrušuje a věc se vrací žalované k dalšímu řízení.
- II. Žalovaná je povinna uhradit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 2 600 Kč do tří dnů od právní moci tohoto rozhodnutí k rukám Mgr. et Mgr. Petry Petrů, advokátky se sídlem Jeronýmova 814/3, Hradec Králové.

Odůvodnění:

I. Předmět řízení

1. Napadeným rozhodnutím žalovaná zamítla námitky žalobce proti rozhodnutí orgánu I. stupně ze dne 6. 6. 2017, kterým byla zamítnuta jeho žádost o změnu výše invalidního důchodu podle ust. § 41 odst. 3 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění (dále jen „ZDP“), a pro nesplnění podmínek § 39 odst. 2 písm. c) tohoto zákona; odkázala přitom na posudek Okresní správy sociálního zabezpečení v Trutnově ze dne 23. 5. 2017, podle

něhož není účastník řízení invalidní pro invaliditu třetího stupně, ale je nadále invalidní pro invaliditu druhého stupně.

2. Žalovaná uvedla, že v námitkovém řízení vycházela ze spisové dokumentace OSSZ Trutnov, zdravotní dokumentace ošetřujícího lékaře MUDr. J. H., ambulantních nálezů ORL, ortopedických a RTG nálezů. Za rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce žalovaná považovala po přešetření věci zdravotní postižení žalobce, odpovídající kapitole VIII, oddílu A, pol. 1 (oboustranná praktická hluchota) přílohy k vyhlášce MPSV č. 359/2009 Sb., o posuzování invalidity. Míru poklesu pracovní schopnosti určila žalovaná ve výši 40 % a vzhledem k dalším zdravotním postižením žalobce využila možnosti, dané § 3 této vyhlášky a provedla navýšení míry poklesu pracovní schopnosti o možných 10 % na konečných 50 %. Další zdravotní postižení žalobce jsou posudkově méně závažná. Žalovaná odkázala na ustanovení § 39 ZDP, dle něhož je pro existenci třetího stupně invalidity nutný pokles míry pracovní schopnosti alespoň ve výši 70 % a námitky žalobce zamítla.
3. Krajský soud po projednání žaloby dospěl v předcházejícím řízení k závěru, že žalobce nesplňoval k datu vydání rozhodnutí žalované o námitkách podmínky třetího stupně invalidity; žalobu zamítl rozsudkem ze dne 8. 4. 2019, č. j. 29 Ad 20/2017-43. Na základě kasační stížnosti žalobce Nejvyšší správní soud svým rozsudkem č. j. 2 Ads 125/2019-75 ze dne 4. 11. 2020 rozhodnutí zdejšího soudu zrušil a věc vrátil k dalšímu řízení.

II. Obsah žaloby

4. Žalobce v žalobě uvedl, že posudkový lékař nezpochybňuje jeho trvalé bolesti nohou, zad i celoživotní problémy s menierem, vysvětlil mu ale, že nejzávažnější je posudkově jeho hluchota a další choroby že se nescítají. Takové zásady považuje žalobce za nepochopitelné, hluchota nebolí a naučil se s ní žít, pokud má však záchvaty a není schopen se 2 – 3 dny ani posadit, natož někam zatelefonovat, v zimě nemůže chodit vůbec. Musí se dopovat prášky na bolest, od toho bolí i žaludek. Pokud mohl, odpracoval léta, nyní přežívá s částečným invalidním důchodem ve výši 6.169 Kč a 400 Kč na mobilitu. Žije sám na polosamotě, kde není zaveden plyn, zálohu na elektřinu proto platí 2.840 Kč měsíčně, na zimu potřebuje asi 30 m dřeva na zátop, které kdyby koupil, nezbude mu již ani na rohlík, neví, jak má přežít.

III. Posouzení věci krajským soudem

5. Krajský soud opětovně přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů podle části třetí, hlavy první a druhé, dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s.ř.s.“) Učinil tak bez nařízení jednání postupem za podmínek stanovených dle ustanovení § 51 odst. 1 věty druhé s. ř. s.
6. Dle ustanovení § 39 odst. 1 ZDP platí, že pojištěnec je invalidní, jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nastal pokles jeho pracovní schopnosti nejméně o 35 %. V odst. 2 se pak uvádí, že jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla
 - a) nejméně o 35 %, avšak nejvíce o 49 %, jedná se o invaliditu prvního stupně,
 - b) nejméně o 50 %, avšak nejvíce o 69 %, jedná se o invaliditu druhého stupně,
 - c) nejméně o 70 %, jedná se o invaliditu třetího stupně.
7. V odst. 3 je uvedeno, že pracovní schopností se rozumí schopnost pojištěnce vykonávat výdělečnou činnost odpovídající jeho tělesným, smyslovým a duševním schopnostem, s

přihlédnutím k dosaženému vzdělání, zkušenostem a znalostem a předchozím výdělečným činnostem. Poklesem pracovní schopnosti se rozumí pokles schopnosti vykonávat výdělečnou činnost v důsledku omezení tělesných, smyslových a duševních schopností ve srovnání se stavem, který byl u pojištěnce před vznikem dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu.

8. Odst. 4 tohoto ustanovení pak upravuje určování poklesu pracovní schopnosti, při němž se vychází ze zdravotního stavu pojištěnce doloženého výsledky funkčních vyšetření; přitom se bere v úvahu,
 - a) zda jde o zdravotní postižení trvale ovlivňující pracovní schopnost,
 - b) zda se jedná o stabilizovaný zdravotní stav,
 - c) zda a jak je pojištěnec na své zdravotní postižení adaptován,
 - d) schopnost rekvalifikace pojištěnce na jiný druh výdělečné činnosti, než dosud vykonával,
 - e) schopnost využití zachované pracovní schopnosti v případě poklesu pracovní schopnosti nejméně o 35 % a nejvíce o 69 %,
 - f) v případě poklesu pracovní schopnosti nejméně o 70 % též to, zda je pojištěnec schopen výdělečné činnosti jen za zcela mimořádných podmínek.
9. Další odstavce tohoto ustanovení pak upravují to, že za zdravotní postižení se pro účely posouzení poklesu pracovní schopnosti považuje soubor všech funkčních poruch, které s ním souvisejí, za stabilizovaný zdravotní stav se považuje takový zdravotní stav, který se ustálil na úrovni, která umožňuje pojištěnci vykonávat výdělečnou činnost bez zhoršení zdravotního stavu vlivem takové činnosti; udržení stabilizace zdravotního stavu může být přitom podmíněno dodržováním určité léčby nebo pracovních omezení. Pojištěnec je pak adaptován na své zdravotní postižení, jestliže nabyt, popřípadě znovu nabyt schopnosti a dovednosti, které mu spolu se zachovanými tělesnými, smyslovými a duševními schopnostmi umožňují vykonávat výdělečnou činnost bez zhoršení zdravotního stavu vlivem takové činnosti. Procentní míra poklesu pracovní schopnosti se určuje v celých číslech.
10. Pro úplnost je třeba zopakovat, že v případě, že příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu je více zdravotních potíží, je určeno za rozhodující příčinu zdravotní postižení nejzávažnější (§ 2 odst. 3 vyhlášky o posuzování invalidity), přičemž jednotlivé hodnoty procentní míry poklesu pracovní schopnosti stanovené pro jednotlivá zdravotní postižení se tu nesčítají, ale procentní míra poklesu pracovní schopnosti se stanoví podle tohoto zdravotního postižení se zřetelem k závažnosti vlivu ostatních zdravotních postižení na pokles pracovní schopnosti pojištěnce.
11. Při jednání soudu dne 9. 7. 2018 žalobce uvedl, že operaci uší mu nenabídli, má vnitřek hodně rozbitý, asi by to nebylo možné. Závratě cítí ve dne, začne to potížemi v uchu, většinou je schopen vzít si lék a stav se upraví. V noci toho však schopen není, pak nastane stav, že se dva dny vzpamatovává a nic po něm není, toto se stane tak dvakrát za měsíc. Nemůže se ani nikam dopravit, poslali ho na ortopedické vyšetření, dostal berle, fyzický stav se stále zhoršuje, nemůže sedět, stát, ani chodit. Střídá léky na záda a na nohy, z bolestí prakticky nevyjde. Již není ani schopen sám se vykoupat, nemá z čeho žít a platit složenky. Myslí si, že jeho zdravotní stav je zlehčován, při jednání PK bylo v místnosti ticho, při hlasitém hovoru odezíral a chápal, co se říká. Praktický život je ale úplně jiný, když přijde na úřad či kamkoliv jinam, vidí, že jim nerozumí, nikdo se s ním

hlouběji nezabýval. Neví, co by mohl se svým zdravím vykonávat, považuje to za nesmysl.

12. V předchozím řízení před krajským soudem byl vyžádán a proveden důkaz posudkem zpracovaným dne 14. 3. 2018 Posudkovou komisí Ministerstva práce a sociálních věcí ČR v Hradci Králové. Soud následně vyžádal též srovnávací posudek u Posudkové komise MPSV ČR v Brně. Obě posudkové komise shodně určily nejzávažnější a tedy rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce, tuto i shodně zařadily do kap. VIII, oddíl A, pol. 1 vyhlášky č. 359/2009 Sb. Zde je popsána oboustranná praktická hluchota, mj. charakterizovaná tím, že sluchově postižený je schopen vnímat zvuk mluvené řeči jen se sluchadlem, ale rozumí mu jen minimálně (z 10 – 15 %). Míru poklesu pracovní schopnosti zde zákonodárce stanovil ve výši 40 %. Oba posudkové orgány pak shodně vzhledem k dalším zdravotním obtížím a dělnickému povolání žalobce navýšily základní míru poklesu o 10 % dle ustanovení § 3 odst. 1 této vyhlášky, kde se uvádí, že v případě, že příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu pojištěnce je více zdravotních postižení a v důsledku působení těchto zdravotních postižení je pokles pracovní schopnosti pojištěnce větší, než odpovídá horní hranici míry poklesu pracovní schopnosti určené podle rozhodující příčiny dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, lze tuto horní hranici zvýšit až o 10 procentních bodů. Všechny posudkové orgány se shodly na závěru, že žádné jiné onemocnění žalobce se míře poklesu ve výši 40 % ani neblíží, postižení pohybového aparátu považovaly za k datu vydání napadeného rozhodnutí žalované za nepříliš posudkově významné.
13. Jak opakovaně judikuje Nejvyšší správní soud, rozhodnutí správního orgánu o nároku na invalidní důchod je závislé zejména na odborném lékařském posouzení. Při přezkumu takového rozhodnutí posuzuje soud, zda závěry posudku vycházejí z dosaženého stavu vědeckého poznání, jsou opřeny o řádně zjištěné a pro věc relevantní skutečnosti a jsou prosty iracionality či chyb v úsudku. Z posudku musí být zřejmé, že zdravotní stav posuzovaného byl komplexně posouzen na základě úplné zdravotnické dokumentace i s přihlédnutím ke všem jím tvrzeným obtížím, aby nevznikly pochybnosti o úplnosti a správnosti klinické diagnózy.
14. Nejvyšší správní soud ve svém zrušujícím rozsudku upozornil na to, že srovnávacím posudkem nebyla vypořádána námitka žalobce, že v ruchu všedního dne a při běžné hlasitosti projevu má téměř nulovou schopnost rozumět. Nad to Posudková komise MPSV v Brně žalobce nevyšetřila a vycházela pouze ze zdravotní dokumentace, neboť se žalobce k vyšetření nedostavil pro svůj zdravotní stav znemožňující cestování.
15. V intencích rozhodnutí Nejvyššího správního soudu přistoupil krajský soud k přezkoumání správnosti a zákonnosti správního řízení. Jak již nastínil Nejvyšší správní soud v rozhodnutí vydaném v této věci, posudek PK MPSV v Brně nedostal výše uvedeným standardům posudku, neboť nepřihlédl ke všem žalobcem tvrzeným obtížím, když nebylo provedeno vlastní vyšetření žalobce. Vzhledem k tomu, že srovnávací posudek zdravotního stavu žalobce nereagoval na stěžejní námitku žalobce a nad to vycházel pouze z lékařských zpráv, vyvstala potřeba opakovaně přezkoumat zdravotní stav žalobce. Je třeba reagovat na výhrady žalobce k prvnímu posudku, zejména provést takové nové vyšetření, které ověří funkčnost sluchu žalobce s podporou jím běžně užívaného sluchadla, a to v podmínkách, které se co nejvíce blíží k jeho běžnému životu.

16. Jelikož cílem soudního přezkumu ve správním soudnictví není nahrazovat činnost správních orgánů a rozsah dokazování v soudním řízení musí být omezen žalobními námitkami, krajský soud uzavřel, že rozsah dokazování přesahuje možnosti soudního řízení správního, a proto rozhodnutí žalované zrušil a věc jí vrátil k dalšímu řízení.

V. Závěr a náklady řízení

17. S ohledem na vše shora uvedené soud žalobu shledal důvodnou, tedy napadené rozhodnutí žalované zrušil pro nedostatečně zjištěný skutkový stav (§ 76 odst. 1 písm. b/ s.ř.s.) a věc vrátil žalované k dalšímu řízení, jak vyplývá z výroku I. rozsudku. V dalším řízení musí správní orgány postupovat tak, aby zdravotní stav přezkoumaly též na základě žalobcových tvrzení stran toho, že v praktickém životě/v hluku či na úradech, neporozumí mluvenému slovu, též jeho fyzický stav se zhoršuje. Dle názoru Nejvyššího správního soudu je třeba reagovat též na argument žalobce, že se není schopen dostavit k vyšetření k jiné posudkové komisi. Bude třeba postavit na jisto, zda tvrzení o nemohoucnosti žalobce jsou adekvátní, popřípadě provést vyšetření v místě, kam se může dostavit. Je třeba provést takové nové vyšetření, které ověří funkčnost sluchu stěžovatele s podporou jím běžně užívaného sluchadla, a to v podmínkách, které se co nejvíce blíží jeho běžnému životu.
18. O náhradě nákladů řízení (výrok II. rozsudku) bylo rozhodnuto v souladu s § 60 odst. 1 věta první s.ř.s., podle kterého má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Náklady žalobce, který měl ve věci úspěch, tvořila odměna právního zástupce za zastupování před kasačním soudem, kterému soud přiznal odměnu za 2 úkony právní služby dle vyhl. č. 177/1996 Sb., advokátního tarifu, tj. za převzetí zastoupení a sepsí kasační stížnosti, po 1 000 Kč, k tomu 2 režijní paušály po 300 Kč, celkem tedy 2 600 Kč (advokátka není plátcem DPH). Uvedenou částku je povinen žalovaný uhradit ve lhůtě, kterou soud považuje za přiměřenou.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Hradec Králové 14. prosinec 2020

JUDr. Jana Kábrtová v. r.
samosoudkyně